

Stoppa tvångsförflyttningen av förskollärare

Till följd av den resursfördelningsmodell som Göteborgs stads förskolenämnd har antagit planeras nu väsentliga försämringar på förskolorna Fyrmästaregången och Skepparegången, i form av tvångsförflyttning av förskollärare till annan förskoleverksamhet och minskat antal tjänstgörande förskollärare.

Förutsättningar

Vid sammansättning av barngrupper ska barnens bästa vara utgångspunkten för besluten. Enligt skollagen (2010:800) 8 kap § 2 ska förskolan ”stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet”.

Som ni känner till blev barnkonventionen en del av svensk lag den 1 januari i år. Därin anges bland annat:

Artikel 3

Vid alla åtgärder som rör barn...ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Det är vetenskapligt bevisat att en högre andel utbildade förskollärare bland personalen främjar barnens kognitiva och sociala utveckling.¹

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande av den 15 oktober 2020 visar att rekryteringsläget av förskollärare är gynnsamt.²

Förskolenämnden beslutade i augusti i år att ge förskoledirektören i uppdrag att utreda modeller för hur förskollärare kan lockas till de förskolor som har brist på förskollärare genom frivillighet och positiva incitament.³

Göteborgs stad har i sin strävan efter att vara en attraktiv arbetsgivare antagit ett kommunöverskridande program för att attrahera, utveckla och behålla medarbetare.⁴ Enligt programmet är den bästa marknadsföringen som staden kan få att medarbetare rekommenderar staden som arbetsgivare till andra.

Barnens bästa

Beslut som medför att utbildade förskollärare tvingas tjänstgöra i annan förskoleverksamhet utgår inte från vad som är bäst för barnen på Fyrmästaregången och Skepparegången.

I den riskanalys som genomförts inför omställningen på Skepparegången nämns det att stress hos både personalen och barnen skapar en negativ spiral.⁵ Riskanalysen tar sikte på arbetsgivarens initiala ansvar, dvs arbetsmiljön i denna process. Det saknas dock en riskbedömning av kärnverksamheten. Den gjorda konsekvensanalysen bedömer överhuvudtaget inte alls vilken faktisk påverkan beslutet har på barnperspektivet, trots att verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och dess behov.

¹ *Förskolans påverkan på barns hälsa – en genomgång av den vetenskapliga litteraturen*, Folkhälsomyndigheten och Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, 2017, bilaga 1

² *Redovisning av förvaltningens insatser i syfte att rekrytera förskollärare*, förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande 2020-10-05, bilaga 2

³ Beslut, Göteborgsförslag, stoppa tvångsförflyttning av förskolelärare (ID:3142), § 149 N608-1199/20, bilaga 3

⁴ *Program för attraktiva arbetsgivare*, Göteborgs stad, bilaga 4

⁵ Riskanalys, bilaga 5

Att som kommunalt förtroendevald politiker fatta beslut som inte ger tjänstemännen något annat val än att dra ned på kompetensen i förskolan står därmed i direkt strid med 8 kap 2 § skollagen. Förslag måste riskbedömas utifrån barnperspektivet innan beslut tas.

Det är en självklarhet att förskolorna i staden ska vara likvärdiga. Det betyder dock inte att förbättringar på vissa förskolor för somliga barn ska ske på bekostnad av andra barns välbefinnande.

Den 18 november 2020 uppgavs i en artikel i Göteborgs Posten att förskolan tvingas spara 56 miljoner. Det angivna skälet "ökade hyreskostnader som uppstår när kommunen växlar över till en ny modell för hur hyresavgifter ska beräknas" framstår som en intern konstruktion inom kommunen för omfördelning av kostnader.

Att detta interna beslut ska leda till att personal och barn straffas kan inte ha varit avsikten. Vi hoppas i vart fall innerligt att så inte varit fallet. Med ett alternativt budgetförslag från de rödgrönrosa där 150 miljoner kronor ytterligare skulle gå till förskolan för att möta de utmaningar som den ställs inför förefaller det som att den antagna budgeten är alldeles för snålt tilltagen. I beräkningarna har inte barnperspektivet fått tillräckligt utrymme utifrån huvudmannens åtagande enligt intentionerna i skollagen.

I ett tidigare Göteborgsförslag, som redan behandlats av förskolenämnden, omfattas även förskolan på Skepparegången.⁶ Bakom detta förslag stod över 500 föräldrar. På Kompassens förskola beslutades, efter detta föräldrainitiativ, att endast tvångsförflytta en lärare istället för de fyra som ursprungligen var planerat. Även detta beslut var felaktigt, men likväl en mindre ingripande åtgärd.

Att tvångsförflytta förskollärare under påståendet att det främjar en likvärdig förskola i staden, när rekryteringsläget av förskolelärare är gynnsamt, och när förskolenämnden arbetar för att locka förskolelärare till verksamheter där brist råder genom frivillighet, rimmar illa. Att fatta beslut som ger dessa konsekvenser till följd av en orimligt låg budget har också en direkt negativ inverkan på synen av staden som arbetsgivare.

Ekonomisk analys

Den ekonomiska analys som har gjorts på uppdrag av förskolenämnden är grovt förenklad och beaktar inte andra fullt reella omkostnader som en omvälvande förändring av detta slag medför.⁷ Det innebär bl.a. merkostnader för att:

- rekrytera ny personal när en del försvinner på eget bevåg pga dessa förändringar
- hantera ökad stress och arbetsbelastning hos personal, se den egna risklista och åtgärdsförslag
- hantera all omställning som en så omfattande omflyttning av personal innebär. Varje lärare/barnskötare som flyttas till ny arbetsplats ska ges en introduktion och kunna komma in i den nya arbetsgruppen, man måste lära sig barn, föräldrar, rutiner etc. på nytt. Allt detta tar tid både för den nya personen och bef. personal som ska instruera och hjälpa till med allt. Detta skall ses som en faktisk kostnad också, för den tiden tas från barnen!
- hantera ökad stress hos barn (detta drabbar inte förskolans budget men kommer drabba föräldrar, kommunen och samhället).

Dessutom är de kostnadsbelopp som presenteras inte alls representativa. Beloppen utgår från att andelen förskollärare ökar till 100% respektive 75% men en sådan förändring kommer aldrig att ske. Snittet på förskolor ligger på 40-50%. I analysen behandlas medvetet 2-3 mindre förskolor som har högre andel förskollärare, vilka sedan ligger till grund för hela den ekonomiska argumentationen

⁶ Göteborgsförslag ID3142 – stoppa tvångsförflyttning av förskollärare, bilaga 6

⁷ Ekonomisk utredning av effekter om justerad organisation inte genomförts, Göteborgs stad, bilaga 7

kring hur dyrt detta är. Som jämförelse kan nämnas att den faktiska andelen förskollärare på Skepparegången idag är ca 55%, efter de åtgärder som föreslås sjunker andelen förskollärare till 33% vilket är långt under stadens genomsnitt. Utifrån detta blir det ännu tydligare att den ekonomiska analysen inte ger en rättvis bild av verkligheten.

Slutsats

Utifrån ovanstående uppmanas förskolenämnden att överge strategin tvångsförflyttning av förskollärare i det förmenta syftet att uppnå likvärdighet mellan stadens förskolor och genomföra besparingar, då en sådan åtgärd uppenbart strider mot ordalydelsen i gällande lagstiftning och stadens interna program.

I dagsläget har fler än 200 kommuninvånare ställt sig bakom denna skrivelse och nedanstående förslag.⁸ Vi är även i dialog och samarbetar med andra föräldrarna i västra Göteborg gällande förskolorna Lonsegårdsvägen, Grimmered, Karneolgatan och Turkosgatan. De utgör ytterligare 200 personer som stödjer detta initiativ.

Förslag till beslut

Förskolenämnden beslutar att andra åtgärder än som medför tvångsförflyttning av redan verksamma förskollärare på Fyrmästaregången och Skepparegången och minskad kompetens bland befintlig personal ska vidtas för att uppnå en mer jämlik förskola i staden och för att genomföra besparingar.

Förskolenämnden beslutar att äska mer pengar från kommunfullmäktige för att förskoleverksamheten i staden ska klara lagstadgade uppdrag, vilket bland annat innefattar att tillse att barns rättigheter enligt skollagen och barnkonventionen iakttas.

⁸ Namnunderskrifter, bilaga 8